

**4-kurs 5620400-Jol hareketin sholkemlestiriv bakalavr tálim baǵdari ushin «
Jol háreketin intellektual basqarıw hám qadaǵalaw sistemalari »
páninen juwmaqlawshi qadagalaw sorawları**

1. «Transport sisteması» túsinigin mánisin yoriting.
2. Intellektuallıq transport sisteması (ITS) ham onı Ózbekstanda shólkemlestiriv qásiyetleri.
3. ITS shólkemlestirwdiń tiykarǵı avzalliklarini sanap ótiń?
4. Intellektuallıq transport sistemaların nátiyjeni ámelde qollanıw etiwde Evropa tájiriybesiniń qásiyetleri.
5. ITS ámeliy arxitekturasın qalıplestirwdiń mánisi.
6. ITS arxitekturasın kommunikatsion qatlamların mazmunı.
7. ITS funktsional arxitekturası : qurıw quralları hám usılları.
8. ITS qatlamlarınıń tiykarǵı mazmunın kórsetip beriń.
9. ITS tayansh texnologiyaları hám funkciyaları.
10. Qalalarda ITS paydalanıwdiń tiykarǵı baǵdarları.
11. Qaysı texnologiyalar járdeminde jol háreketi qawipsizligi támiyinlanayapti?
12. Jol háreketin basqarıwdiń avtomatlastırılǵan sistemasın (YXBAT) mazmunın yoriting.
13. ITSni nátiyjeni ámelde qollanıw etiw qanday ekonomikalıq nátiyje beredi?
14. ITSni qaysı funkciyaları transport quralı qawipsizligin támiyinleydi?
15. YXBAT (ASUD) dıń social, ekonomikalıq hám ekologiyalıq samadarligi nelerde kórinetuǵın boladı?
16. ITSni nátiyjeni ámelde qollanıw etiwde Evropa tájiriybesiniń qásiyetleri.
17. ITSni nátiyjeni ámelde qollanıw etiwde Aziya tájiriybesiniń avzalliklari.
18. ITSni qurıwdiń Arqa Amerika tájiriybesiniń qásiyetleri.
19. ITS quramın tariyplab beriń.
20. Tiykarǵı sóz dizbegiler hám túsiniklerdi aytıp beriń.
21. ITS arxitekturasın kórsetip beriń.
22. Transport aǵısların zamanagóy basqarıw sistemasınıń qásiyetlerin kórsetip beriń.
23. Transport aǵısların basqarıwdiń integrallasqan basqarıw sistemasın mazmunın yoriting.

24. Tapologik kompleks: quramı, baylanısları hám ITSni nátiyjeni ámelde qollanıw etiw sharayatındaǵı iskerligi.

25. Jolawshı qawipsizligin asırıwdıń eń ápiwayı usılınıń mánisi nede?

26. Joldı háreket bóleginiń xolatini monitoringi qaysı funkciyalardı atqaradı?

27. Jol háreketi qaǵıydalarınıń aynıwı qanday dizimge alınadı?

28. Eskertiwshi úskeneler qanday funkciyalardı atqaradı?

29. Svetodiodlar texnologiyası nege tiykarlanadı?

30. «Jasıl kitap»: onıń mazmunı neden ibarat?

31. Segment displeylerden qanday maqsetler ushın isletiledi?

32. Jol háreketin basqarıwnnng sızıqlı sisteması nege tiykarlanadı?

33. Shiziqlı basqarıwdıń birinshi maqseti neni kózleydi?

34. Shiziqlı basqarıwdıń ekinshi maqseti ne ushın xızmet etedi?

35. Shiziqlı basqarıwdıń úshinshi maqsetiniń mazmunı nelerden ibarat?

36. «Ramp Metering» (RM) sisteması qanday islerdi atqaradı?

37. Intellektuallıq avtomagistrallarda qaysı maǵlıwmatlar jazıladı?

38. Xaydovchılar maǵlıwmatlardı qanday kóriniste kórinetuǵın etedi?

39. Qayda hám qashan qısqa - hám uzoqmuddatlı sheklewlew isletiledi?

40. ITSda informatsion aǵıslar qaysı funkciyalardı atqaradı?

41. Elektron tólew sisteması qanday isleydi?

42. Parkovkani basqarıw sisteması qaysı funkciyalardı atqaradı?

43. Avtomobildi parkovkaga statikalıq hám dinamikalıq bágdarlaw sistemaları neler menen parıq etedi?

44. Informaciyalardı sáwlelendiriwshi informatsion tablo qanday túrlerge ajratıladı?

45. Jol xojalıǵı kárxanaları qanday iskerlik túrlerin alıp barayaptı?

46. Jol oramın ilashish koefficiyenti nege xızmet etedi?

47. Jol sharayatı hám háreket qawipsizligi ortasında qanday baǵlıqlıq ámeldegi?

48. ITSni jaratıw hám paydalanıw processinde—GLONASS|| sisteması qanday wazıypalardı atqaradı?

49. Transport aǵımın xarakteristikasını beriw ushın qaysı parametrlerdı ólshew kerek?

50. TFIS (Traffic Flow Information System) sisteması qanday isleydi?

51. Qala transportın basqarıw sistemaları qaysı algoritmlardan paydalanadı?

52. Individual transport quralları ushın ne maqsette svetoforlarnı basqarıw sisteması hám informaciya sistemaları qosılıwı kerek?
53. Svetofor hám transport quralların basqarıwda integraciya dárejelerin moxiyatını yoriting?
54. EFC elektron tólew sisteması qaysı maqsetler ushın paydalanıladı?
55. Integral elektron tólew sistemasın moxiyatını yoriting?
56. Transportda progressiv tariflardan qanday paydalanıw múmkin?
57. Tonnelning texnikalıq sistemaları qanday funkciyalardı atqaradı?
58. Tonnelning funksiional arxitekturasınıń mánisin kórsetip berin?
59. Tonnelni tiykarǵı basqarıw stanciyası : funkciyaları hám wazıypaları.
60. Avtomobil' tonnelda háreketlansa texnikalıq qawipsizlik qanday támiyinlenedi?
61. Jol háreketi qawipsizligin asırıwdı támiyinleytuǵın intellektuallıq transport sistemaların sanap berin?
62. Jol xolati qadaǵalawın támiyinleytuǵın ITS kishi sistemaların qıqachi kórsetip berin?
63. Transport aǵımına tásir etiwshi informatsion sistemalardı sanap hám kórsetip berin?
64. Statsionar hám mobil' xızmetler qanday wazıypalardı atqaradı.
65. ITSni kommunikatsion strukturası qanday islerdi ámelge asıradı.
66. Háreket processinde xaydovchiga járdem beretuǵın sistema qanday islerdi ámelge asıradı?
67. Qaysı sistema hám qanday etip xaydovchini qáwipli jaǵday tuwrısında eskertedi?
68. Nissan kompaniyası qawipsiz avtomobildı islep shıǵıwda qanday innovatsiyalardı islep shıqtı?
69. Jeńil hám júk avtomobillerdin aktiv qawipsizligin asırıwda qanday zamanagóy sistemalar isletiledi?
70. Qaysı sistemalardı hám ne ushın kishi telematika dep ataydılar?
71. Xaydovchiga qawipsiz háreketlanishga járdem beretuǵın qanday sistemalardı bilesiz?
72. Dúgilisiwlerdi aldınan eskertiwshi sistema qanday isleydi?
73. Smartway sisteması qanday wazıypalardı atqaradı?
74. Night view sisteması xaydovchiga qanday jaǵdaylarda járdem beredi?
- 75 Telematika tariyxı hám basqarıwı.
- 76 Sistemaniń transport telematikası arxitekturası.

- 77 Transport telematikasining ierarxik dúzilisi.
- 78 Transport hám telematik sistemalardıń tiykargı tómén sistemaları.
79. Qala transportın basqarıw.
- 80 Qala jámiyetlik transportında telematika.
- 81 Aydawshılar qawipsizligin jaqsılaw sistemaları.
- 82 Hárekettiń tegisligin asırıw ushın qurallar.
- 83 Transport telematikasını engiziwdiń milliy konsepsiyasın islep shıǵıw procesi.
84. Qalalar daǵı telematik sistemalar ierarxiyası.
85. Qala transport aǵımın basqarıw sistemasınıń telematik tómén sistemaları.
86. Transport oraylarında háreketti basqarıw.
87. Tarmaқтаǵı transport aǵısların basqarıw.
- 88 Avtonom basqarıw.
89. Ámeldegi waqıtta basqarıw.
90. Qala jolları tarmaqlarında háreketti basqarıwdı optimallastırıw usılı.
91. Háreket intensivligin cikler boyınsha bólistiriw.
92. Jol bólekleri boylap háreket intensivligin bólistiriw.
93. Transut programmasında optimallastırıw quralları,
94. Ssoot transport aǵımın basqarıw programması.
95. Romanse transport aǵımın basqarıw programması.
96. Tiqilish hám baxtsiz hádiyselerdi anıqlaw.
97. Ekspert basqarıw usılları.
98. Transport orayındaǵı keshigiw modeli.
99. Ekspert sistemaları.
100. Avtotransport quralların toqtatıw arqalı basqarıw.
101. Qala jámiyetlik transportınıń ústin turatuǵın háreketin támiyinlew.
102. Avtoturargohlar hám qalalarda telematik qurılmalardan paydalanıw.
103. Jol háreketi qawipsizligin jaqsılaw sistemaları.
104. Sızıqlı basqarıw sisteması.
105. Avtomobildıń jaylasıwın anıqlaw usılları.
106. Telekommunikatsiya tarmaqları.

107. Aydaw ushın qollap-quwatlaw sisteması kontseptsiyası.
108. Avtotransport quralların toqtatmasdan tartıw.
- 109 Jol tunneli telematik sistemanıń ajıralmaytuǵın bólegi retinde.
110. Telematik sistemalar boyınsha Evropa jámiyeti.
111. Xalıq aralıq shólkemler sheńberinde standartlastırıw.
112. Transport oraylarında háreketti basqarıw.
113. Tarmaқтаǵı transport aǵısların basqarıw.
114. Avtonom basqarıw.
115. Ámeldegi waqıtta basqarıw.
116. Qala jolları tarmaqlarında háreketti basqarıwdı optimallastırıw usılı.
117. Háreket intensivligin cikller boyınsha bólistiriw.
118. Jol bólekleri boylap háreket intensivligin bólistiriw.
119. Transut programmasında optimallastırıw quralları,
120. Ssoot transport aǵımın basqarıw programması.
121. Motion transport aǵımın basqarıw programması.
122. Tiqilish hám baxtsiz hádiyselerdi anıqlaw.
123. Ekspert basqarıw usılları.
124. Transport orayındaǵı keshigiw modeli.
125. Ekspert sistemaları.
126. Avtotransport quralların toqtatıw arqalı basqarıw.
127. Qala jámiyetlik transportınıń ústin turatuǵın háreketin támiyinlew.
128. Avtoturargohlar hám qalalarda telematik qurılmalardan paydalanıw.
129. Jol háreketi qawipsizligin jaqsılaw sistemaları.
130. Sızıqlı basqarıw sisteması.
131. Avtomobildıń jaylasıwın anıqlaw usılları.
132. Telekommunikatsiya tarmaqları.
133. Aydaw ushın qollap-quwatlaw sisteması kontseptsiyası.
134. Avtotransport quralların toqtatmasdan tartıw.
- 135 Jol tunneli telematik sistemanıń ajıralmaytuǵın bólegi retinde.
136. «telematik sistemalar» atamaların belgileń. «intellektual transport sistemaları» (ITS).

137. Itsni jaratıwdıń tiykarǵı maqsetleri ne (AQSh, Yaponiya, Evropa mámleketleri mısasında)?

138. Itsning tiykarǵı strukturalıq bólimlerin hám olar sheshetuǵın mashqalalardı atalg.

139. Avtomobil transportı hám jol sanaatında transport telematik sistemalarında qollanılatuǵın tiykarǵı texnologiyalar hám olardı qóllawdıń tiykarǵı baǵdarların xarakteristikalap berin.

140. Jasalma joldas navigatsiyası tiykarında jolawshı tasıw boyınsha ANSDU jumısınń tiykarǵı sxemasın xarakteristikalang.

141. Zamanagóy dispatcherlik basqarıw sistemalarınń qásiyetlerin atalg.

142. Qala jolawshı transportı baǵdarınıń «dinamik modeli neni ańlatadı»?

143. Dispatcherlik basqarıw sistemasın jámiyetlik transportındaǵı basqa informaciya sistemaları menen integraciyalawdıń qásiyetleri qanday?

144. Maǵlıwmatlar bazası ne?

145. Maǵlıwmatlar bazası qanday ózgesheliklerge ıyelewi kerek?

146. MB kesteleri arasında qanlay baylanısıwlar bar?

147. ER modeli tiykarlawshisi kim?

148. ER modeli mánisi ne?

149. Mánis hám baylanısıw ne hám ol qanday suwretlenedi?

150. Mánis atributları degende neni tushinasız?

151. Mánis atributlarına mısál keltirin?

152. Bilimler bazaları túsinigi neden ibarat?

153 Bilimler bazası kanday ayırıqshalıqlarǵa iye?

154. Bilimler bazası sisteması kanday tiykarǵı strukturalıq kislmlarǵa iye?

155. Bilimlerdi bilimler bazasında namoyen kilganda kanday máselelerdi sheshiw zárúr?

156. Tablitsa dın wazıypası?

157. Zaproso dın wazıypası?

158. Forma dın wazıypası?

159. Otchet dın wazıypası?

160. Stranits dın wazıypası?

161. Makros dın wazıypası?

162. Modul dın wazıypası?

163. Master járdeminde sorawnama qanday tayarlanadı?
164. Konstruktor rejiminde " zapros" haqqında maǵlıwmat berin?
165. Formaǵa esaplaw maydanların kiritiliwi haqqında maǵlıwmat berin?
- 166 Accesstin standart funksiyalar haqqında maǵlıwmat berin?
167. Dispetcherlik basqarıwdın mánisi nede hám ol qaysı strukturalıq bólimlerge bólinedi?
168. Park ishindegi dispetcherlik wazıypaları qanday?
169. Avtobuslarning liniyada úzliksiz islewin támiyinlew ushın basqarıw usılların sanap ótin.
170. Avtomatlastırılǵan dispetcherlik basqarıw sistemaların qanday bilesiz?
171. Taksi transportın sızıqlı jiberiw rejimin xarakteristikalang.
172. Oraylıq dispetcherlik xızmetiniń tiykarǵı wazıypaların kórsetin.
173. Transporttı shólkemlestiriw hám basqarıw jumıslarında avtotransport óndirisine intellektuallıq ekspert sistemalarınan paydalanıwdın abzallıqların sanap ótin?
174. Ekspert sistemalarınń tiykarǵı ózgesheligi nede, olardıń programmalıq támiynatında qanday matematikalıq usıl qollanıladı?
175. Jasalma joldas navigatsiya sistemalarınń islewiniń tiykarǵı principlerini aytn.
176. Gps/navstar (AQSh) hám GLONASS (Rossiya) jasalma joldas navigatsiya sistemalarınń tiykarǵı qásiyetlerin sanap ótin.
177. Ob'ekttiń jaylasıwın esaplaw ushın jasalma joldas navigatsiya sistemalarında qollanılatuǵın koordinata sistemaların xarakteristikalang.
178. Geoid túsinigi jáne onıń jer ellipsoidining matematikalıq modeli qanday? Jerdiń matematikalıq modeli ne ushın isletiledi?
179. Ob'ekttiń jaylasıwın esaplawdın tiykarǵı basqıshların atalg.
180. Ne ushın ob'ekttiń jaylasıwın esaplaw ushın hawa rayı kerek keminde tórtew navigatsiya jasalma joldasınıń signalları isleydimi?
181. Noqat koordinatalarınń jazıw variantlarına mısallar keltirin jer maydanı.
182. Mısalı, WAAS sistemasınan paydalanǵan halda jasalma joldas differentsial onlaw sistemalarınń maqseti hám tiykarǵı islew principleri qanday?
183. Navigatsiya qabıl etiwshisiniń tiykarǵı qásiyetlerin xarakteristikalang.
184. Avtomobil transportında geografiyalıq informaciya texnologiyalarınan paydalanǵan halda paydalanıw maqsetleri hám sheshiletuǵın tiykarǵı wazıypalardı aytn.

185. Jer maydanınıń «karti » túsinigi ne? Kartanıń tiykarǵı elementlerin xarakteristikalang.

186. «shkala karta», «generalizatsiya» túsiniklerin xarakteristikalang. Topografikalıq kartalardıń standart masshtabın atalg.

187. Kartanıń tiykarǵı qásiyetlerin xarakteristikalang.

188. Kartografikalıq proyeksiya, cilindrsimon proyeksiya ne?

189. Topografikalıq kartalardıń nomenklaturasi hám shegaralanıwı túsiniklerin xarakteristikalang.

190. Avtomobil portında geografıyalıq informaciya sistemaları hám aymaqtıń elektron kartalarınan paydalanıwdıń qásiyetleri qanday.

191. «vectorizatsiya», «baza hám kartanıń arnawlı qatlamları túsiniklerin xarakteristikalang».

192. vektor kartaların jaratıw hám redaktorlaw qásiyetlerin xarakteristikalang.

193. Jol xojalıǵında dispetcherlik sistemaların engiziwdıń maqset hám wazıypaların aytıń.

194. Federal jollardı saqlaw boyınsha islerdi baqlaw sistemasınıń arxitekturasın xarakteristikalang.

195. Qánigelesken redaktor járdeminde kompleks basqarıw punktın redaktorlaw procesiniń qásiyetlerin xarakteristikalang.

195. Bartdagi apparat hám programmalıq támiynat kompleksiniń ulıwma qásiyetlerin sanap ótiń.

196 Aydawshılar qawipsizligin jaqsılaw sistemaları.

197 Hárekettiń tegisligin asırıw ushın qurallar.

198 Transport telematikasini engiziwdıń milliy konsepsiyasın islep shıǵıw procesi.

199. Qalalar daǵı telematik sistemalar ierarxiyasi.

200. Qala transport aǵımın basqarıw sistemasınıń telematik tómén sistemaları.

Fan óqutuvchi

M,Kamalov

Kafedra boshligi

J,Turgaev